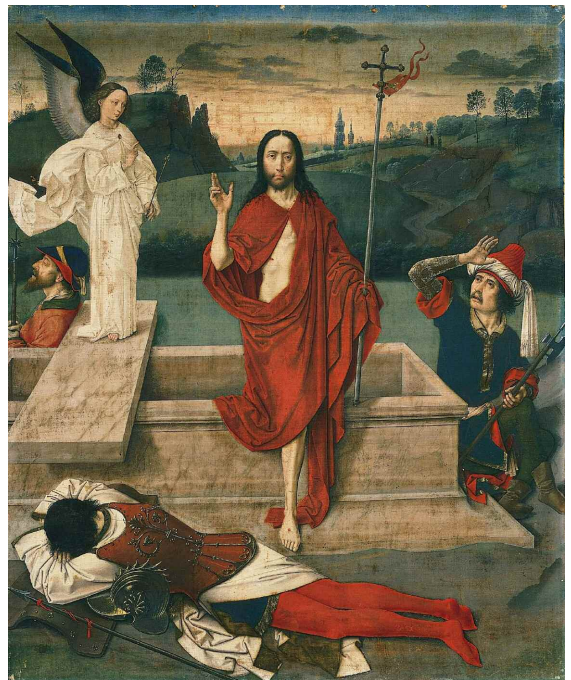

VAN HEMELVAARTSDAG VIA PINKSTEREN NAAR MARIA, MOEDER VAN DE KERK...

Een paar jaar geleden schreef ik in dit tijdschrift over 'Aswoensdag en veertigdagentijd'. Daarna over 'De Goede Week...', een weg naar de verrijzenis'. Nu vroeg de redactie mij te mijmeren over de paastijd, in het bijzonder over Hemelvaartsdag, Pinksteren en tweede pinksterdag.

Het valt mij in de vieringen gedurende de paastijd (vanaf het paasfeest tot en met Pinksteren) op dat de gekozen Bijbellezingen consistent verwijzen naar de boodschap dat Christus is verrezen. Die toon blijft een volgehouden paastoon tot en met Pinksteren. Hulde aan de liturgisten die na het Tweede Vaticaans Concilie dit leesrooster vervaardigd hebben. Diezelfde geleerden hebben meer moeite gehad om de lezingen voor de vieringen gedurende de tijd na Kerstmis zinvol te kiezen. Naar mijn gevoel is het liturgisch na Kerstmis veel

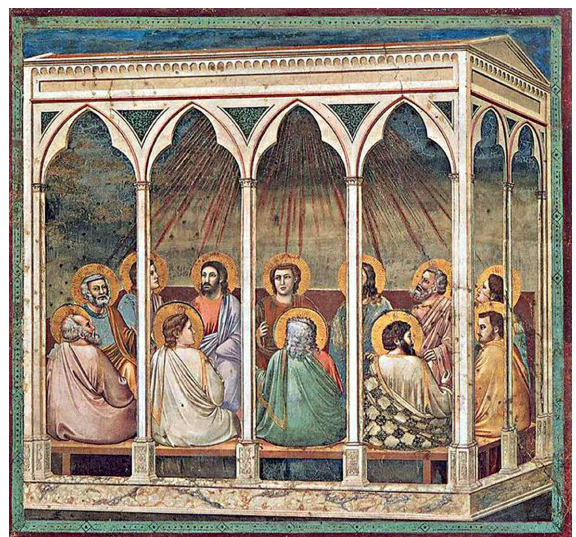
rommeliger en de 'kersttoon' lijkt al gauw te vervliegen. Het zij zo.

In zijn boekje over de verrijzenis 'God met ons' zegt de anglicaanse theoloog en bisschop Rowan Williams dat het verhaal over Jezus, zoals we dat in het Nieuwe Testament krijgen voorgeschoteld, niet gevat kan worden in een gewone mensenbiografie. Dat komt, omdat de nieuwtestamentische geschriften nu eenmaal gestoeld zijn op Jezus' verrijzenis en de verkondiging ervan. Lezend en studerend in het Nieuwe Testament kunnen we daar niet omheen en een leven van Jezus reconstrueren zonder die verrijzenis is, in ieder geval voor gelovigen, onmogelijk, omdat je dan als het ware het hart uit Zijn lijden en dood haalt. Dat we over Jezus niet een gewone mensenbiografie kunnen schrijven, wordt wel heel erg benadrukt door Hemelvaartsdag. Sowieso is het voor een predikant al moeilijk om elke zondag een zinvolle preek te schrijven, maar dat geldt voor mij des te meer bij het hoogfeest van de Hemelvaart van Jezus.

Voor het eigenlijke verhaal over Jezus' Hemelvaart kunnen we terecht bij de Handelingen van de Apostelen, eerste hoofdstuk. In eerste instantie kunnen we ons maar weinig bij een hemelvaart van Jezus voorstellen. Door Lucas is het beeldend beschreven en kunstenaars hebben talloze malen Jezus' hemelvaart verbeeld, maar zelf kunnen we ons nog eerder voorstellen dat we getuige zijn van een verschijning van de verrezen Heer, dan dat we Hem daadwerkelijk ten hemel zien gaan. We moeten ons er maar bij neerleggen dat dit aspect van het verhaal ons bevreemdt, en ook dat wat er precies gebeurde, door ons niet goed te achterhalen is. De boodschap van dit feest is ondertussen veel duidelij-

ker. Zoals Jezus door Zijn Vader vanuit de hemel naar deze wereld werd gezonden om 'onder ons te wonen', zo gaat Hij nu terug naar diezelfde Vader, omdat Zijn missie is volbracht. En zijn leerlingen, ook wij, hebben het nakijken, maar mogen niet te lang naar de hemel blijven staren. Zijn missie hier op aarde is volbracht, en vanaf nu ligt diezelfde missie op de schouders van allen die Hij op deze wereld achterliet, i.c. Zijn leerlingen. Hemelvaartsdag, het heeft altijd iets van 'Ik, Jezus, heb het jullie voorgedaan, en nu zijn jullie aan de beurt'. Jezus heeft in Zijn leven, kruisdood en verrijzenis laten zien hoe je het dubbelgebod van de liefde gestalte kunt geven. Nu wij...

Op Hemelvaartsdag word je geconfronteerd met een verantwoordelijkheid die je op je schouders krijgt gelegd. Jezus is niet meer hier op aarde, nu mag je het zelf gaan doen samen met al die andere vrienden en vriendinnen van Christus. De meeste volgelingen van Jezus zullen niet erg het gevoel hebben van 'dat klusje klaren we wel even...' Ook al is Jezus lichamelijk niet meer onder ons aanwezig, God blijft ons steunen en helpen dankzij Zijn Geest die Hij over ons uitstort. En zo

komen we dan bij het grote pinksterfeest. Ook hier zijn we voor het eigenlijke verhaal over de gave van de Geest aangewezen op de Handelingen van de Apostelen. De leerlingen van Jezus zijn in Jeruzalem in een zaal bij elkaar in afwachting van iets dat komen gaat, maar waarvan ze zelf niet weten wat het is. En dán, op het joodse pinksterfeest, terwijl de stad volgestroomd is met joden uit alle windstreken, komt over hen de Heilige Geest. Wanneer de leerlingen, vol van die Geest, gaan spreken, blijkt dat ze worden verstaan door al die mensen. Taalbarrières spelen geen rol meer.

De komst van de Geest heft de eenzaamheid van Jezus' leerlingen, ontstaan door Zijn vertrek naar de hemel, op. Als over hen de Geest vaardig wordt, ervaren ze kracht en moed om woorden te geven aan Jezus' boodschap. Als die Geest werkzaam wordt, dan gaan hun toehoorders hen echt verstaan en worden hun harten geopend om die blijde liefdesboodschap van Jezus te accepteren. Blijkbaar wordt de Geest niet alleen vaardig over de apostelen, maar ook over al die mensen die onder hun gehoor zijn. Veel theologen zeggen: op het pinksterfeest is de Kerk ontstaan. Toén zijn velen op het woord van de apostelen tot geloof gekomen, toén hebben velen zich bekeerd en lieten zich dopen. De Kerk, waar we nu nog steeds deel van uitmaken, is een schepping van de Heilige Geest.

Tweede pinksterdag komt er altijd wat achteraan. Wie gaat er dan nog naar de kerk? Onlangs heeft onze paus Franciscus bepaald dat op tweede pinksterdag de gedachtenis gevierd moet worden van Maria,

‘moeder van de Kerk’. Zelf vind ik dit soort Maria-gedachtenissen altijd wat lastig, omdat ik geen grote devotie tot Maria heb. Natuurlijk (en terecht) wordt op deze dag gelezen uit het lijdensverhaal van de evangelist Johannes waarin de gekruisigde Jezus Zijn moeder geeft als moeder aan ‘Zijn geliefde leerling’; waarschijnlijk bedoelt de evangelist daarmee zichzelf. De katholieke kerk buigt deze woorden graag toe naar zichzelf: als Christus Zijn moeder als moeder geeft aan Zijn geliefde leerling, dan ook aan ons allemaal. Immers: wij zijn toch allemaal Zijn geliefde leerlingen?

Pastoor K. Tolboom,
GA van Perfetta Letizia, Assen.